

VYDEJTE SE NA VÝLET S KLASÁČKEM ZA ŠIKMOU VĚŽÍ A VOŇAVÝMI KOLÁČKY DO DOMAŽLIC

STRUČNÝ POPIS VÝLETU:

Jednoduchý okruh za pamětihodnostmi tohoto krásného historického města.

DĚLKA TRASY:

2 km

OBTÍŽNOST:

Jednoduchá trasa pro děti od 3 let. Výlet je možný podniknout s kočárkem, na kole i se psy.

VÝCHOZÍ BOD VÝLETU:

Domažlice, tradiční centrum Chodska, najdete v Plzeňském kraji na řece Zubřině, přibližně 50 km jihozápadně od Plzně a 10 km od česko-německých hranic.

PARKOVÁNÍ:

Placené na náměstí Míru.

OTEVÍRACÍ DOBA A VSTUPNÉ:

Domažlická věž www.farnostdomazlice.cz

Chodský hrad www.muzeum-chodska.com

WC:

V muzeu.

MOŽNOST OBČERSTVENÍ:

V obchodech a restauracích ve městě, případně doporučujeme připravit si kvalitní svačtinu podle některého z tipů na našich webových stránkách.

ZA ŠIKMOU VĚŽÍ A VOŇAVÝMI KOLÁČKY DO DOMAŽLIC

LEGENDA PRO RODIČE A POPIS TRASY:

Milí cestovatelé,

když se řekne Chodsko, kdekomu se vybaví pověst o Kozinovi, který se postavil kvůli vrchnosti, pestře malované hrnky a talíře, Jindřich Šimon Baar, povídky Boženy Němcové a Chodové v krojích. A také dvě věže, jež už zdálky vítají všechny, kteří přijíždějí do srdce Chodska, do Domažlic. My vás dnes společně s Klasáčkem tímto krásným městem provedeme – bude to krátká dopolední procházka a po ní se klidně můžete přesunout do pár kilometrů vzdáleného Újezdu, kde lze podniknout další krátký výlet od Kozinova statku k Lomikarovu zámku. Doplnovačku dokážou vyplnit školáci, hledací úkoly jsou pro děti od 3 let.

DOPIS DĚTEM:

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou povede okolím krásného chodského města Domažlice. Výlet je krátký, přesto věříme, že se vám bude líbit! Stejně jako k ostatním našim výletům jsme i k tomuto připravili originální mapu s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly.

Připraveni? Začínáme!

Domažlice (německy Taus, latinsky Tusta) leží na řece Zubřina, která pramení v Českém lese a vlévá se na konci své cesty do Radbuzy. Ve městě zkuste zaparkovat přímo v jeho centru, někde na náměstí Míru, kde bývá dostatek parkovacích míst a kde hned uvidíte ty nádherné renesanční domečky a podloubí.

Doporučujeme vyzvednout si v informačním centru mapku a můžeme vyrazit. Takzvané „Íčko“ najdete vedle radnice – je to žlutý domeček s nápisem Lidový dům.

Máte mapku? A máte doplnovačku a propisku? Tak hurá na cestu!

Od Lidového domu popojděte rovnou k radnici. Na ní se dochovalo několik původních prvků. Například zvenku před severním průčelím budovy se nachází dvě původní lampy. V prvním patře nad okny jsou tři busty českých známých vládců, Vladislava I., Karla IV. a Jiřího z Poděbrad. Dokázali byste říct, jak vládli po sobě?

No přesně tak, jak jsou seřazeni v našem textu. :) Poznáte, který je který?

Další zajímavostí je výzdoba balkonu bývalého purkmistrovského sálu, kde nad vstupem na balkon stojí dva andělíčky, kteří drží erb s vyobrazením městského znaku.

Pod kamenným balkonem najdete nejen kamennou helmu, ale také meč a jeden nástroj, kterým se seká dříví.

1. Jak se jmenuje nástroj na kamenném podkladu?

On to spíše bude typický chodský čakan, který používali Chodové při hlídání hranic, ale historikové nám prominou, to by asi děti nevěděly. :)

Domažlickému obdélníkovému náměstí vévodí 56 m vysoká nakloněná věž kruhového půdorysu patřící k arciděkanskému kostelu. Hned se k ní podíváme, ale nejprve si všimněte gotických a renesančních domů s podloubími a klenutými mázhausy s rokokovými štíty. Nad průčelími vznikly zděné vikýře s okny a kladkami. Víte, proč tam ty kladky jsou? No přece na stěhování nábytku! A co je to ten mázhaus? Je to rozměrná místnost zaujímající celou přední část přízemí patrového gotického či renesančního měšťanského domu. Tento prostor byl užíván především k výčepu piva, případně k provozování další obchodní činnosti či řemesla.

Většina domovních štítů vznikla dodatečně v 2. polovině 19. století. K uchování zásob sloužily v domech hluboké poschoďové sklepy, dodnes dochované, i když některé byly v 60. letech zadrženy.

Dům vedle radnice odkazuje na slavnou bitvu u Domažlic. Přečtete nápis?

Bitva se odehrála 14. srpna 1431 v lokalitě mezi městy Domažlice a Kdyně. Husitská vojska pod velením Prokopa Holého zde téměř bez boje porazila účastníky čtvrté křížové výpravy.

Domažlická věž stojící přímo naproti radnici svým tvarem nemá obdoby. Před požárem v roce 1747 měla velkou kopuli s šesti malými kopulovitými vížkami a cennými hodinami. Původně stála samostatně a sloužila jako městská hláška, tedy jako součást městského opevnění, neboť se z ní naskýtal velmi dobrý rozhled po celém okolí nově vzniklého města. Proto byla využívána jako ohlašovna hrozícího nebezpečí. Při pohledu na věž z různých světových stran je dobře vidět její odchýlení o 59 cm od svislé osy. Podle nepodložené domněnky došlo k naklonění věže již během její výstavby. Naklonění věže způsobilo nekvalitní podloží. Říká se, že dělníci náklon zpozorovali a začali přikládat více materiálu na protější stranu. Věž se vyrovnala, ale vlivem větší hmotnosti se překlónila pro změnu na jihozápad. Podle posledních průzkumů se 56 metrů vysoká věž již více nenaklání.

Víte, kolik měříte vy? A kolik je to metrů? A milimetrů?

Ve věži je kromě zvonů Zikmund, Poledník a Hodinka umístěn na ochozu zvonek Advent z 15. století. Na ten se zvoní v předvánočním období – od první adventní neděle do Štědrého dne, každý den v šest hodin večer.

Na věž si určitě vylezte, ale upozorňujeme, že to je docela fuška. Schodiště je nakloněné, úzké a místy se musíte opravdu hodně předklánět. Však také v návštěvní knize naleznete spousty pepných vzkazů. :) Ale ten výhled za to stojí!

2. Jakou má věž barvu?

A zatímco se budete rozhlížet po kraji, prozradíme vám, že přírodní podmínky Plzeňského kraje jsou značně rozmanité s poměrně suchým a teplým podnebím. To umožňuje pěstování brambor a nenáročných obilovin, například ovsa. Pěstuje se tu ale i kukuřice, píceňiny, zelenina, ovoce, len a květiny. Plzeňský kraj patří také k významným producentům řepky olejky.

Řepka olejka (latinsky *Brassica napus napus*) je pěstovaná kvůli svým olejnatým semenům. Využívá se zejména pro výrobu olejů. Živočišná výroba je zaměřena na chov skotu, ovcí a prasat.

Na Domažlicku se žádná oslava neobejde bez velkých chodských koláčů z kynutého těsta s tvarohovým základem, povidly a mákem. Tyto ploché koláče plněné tvarohem, mákem a povidly jsou vyhlášené! Regionálně se liší merhováním čili zdobením. Někde se různé náplně vrství do proužků, jinde se na tvarohový podklad nanášejí povidlové a makové ornamenty.

V sousedství věže je i děkanský kostel Narození Panny Marie. Vztah mezi kostelem a městskou hláskou není dodnes dořešen. Podle většiny historiků nejspíše původně mohly stát válcová hláska i kostelní gotické trojlodí vedle sebe zcela samostatně. Dnes je kostel jednolodní, se vchodem do věže z náměstí a vchodem do kostela z postranní Kostelní ulice. My se však vrátíme zpátky na náměstí a půjdeme kolem domků na straně, kde je radnice. Kdo najde dům s názvem Hruška a kdo najde kotvu? A teď se otočte na druhou stranu a uvidíte lékárnou U Zlatého...

3. Doplně zvíře.

Nedaleko od ní je dům č. 66, kde pobýval slavný spisovatel Alois Jirásek, který Domažlice opakovaně navštívil. Poprvé v roce 1876, kdy jel o prázdninách do Trhanova za přítelem ze studií Josefem Thomayerem.

Vy znáte Jiráskova hlavně jako autora Starých pověstí českých, ale známé jsou také jeho knihu o chodském povstání – Psohlavci.

Před vámi je další krásná stavba – Klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Gotický kostel byl vybudován v průběhu 14. století a zčásti pobořen v období husitských válek. Můžete do něj nakouknout směrem od náměstí, když projdete mříží.

Kolik okýnek napočítáte na věži? A poznáte strom před kostelem?

Pokud se postavíte ke kostelu zády, uvidíte v ulici pod sebou slavný Chodský hrad.

Tak jdeme rovnou k němu. Po cestě mineme hezkou budovu zdravotnické školy. Vidíte na ní kamenný znak? K jakému stromu byste přiřadili kamenné lístečky?

V budově gymnázia hned vedle studovalo a vyučovalo mnoho známých umělců – J. Š. Baar, K. M. Čapek–Chod a také v předposledním řádku J. Císler a J. ...

4. Doplně příjmení.

Chodský hrad v Domažlicích, dnes také Muzeum Chodska, byl společně s městem založen českým králem Přemyslem Otakarem II. Z původního středověkého hradu, kde sídlil královský purkrabí, chodský rychtář a zasedal chodský soud, se zachovala pouze štíhlá válcová věž.

Vidíte cedulku hned vedle dveří? Kdo tam najde jedno exotické zvíře? Kde taková zvířata žijí? Byli jste tam na dovolené? A víte, jak se jmenuje podobné zvíře jen s jedním hrbem?

Muzeum Chodska vám přiblíží nejen historii Chodska, ale představí také bohaté etnografické sbírky. Část expozice je věnována archeologii pravěku a středověku. Zajímavá je stálá výstava chodských svateb a lidových zvyků zdejšího kraje. V rámci prohlídky je možné vystoupit na hradní věž nebo naopak sestoupit do hradního sklepení, kde je nově nainstalováno lapidárium. Jednou z dominant stálé expozice v Chodském hradu se stal pohřební kočár z obce Mutěnin, který muzeum získalo do svých sbírek. Vzácná technická památka je jedinou svého druhu v Plzeňském kraji.

Po prohlídce muzea vstupujeme do ulice Hradská a míříme ke krásnému domu s psaníčkovými sgrafity. Sgrafito je technika malby, která vzniká proškrabáváním dvouvrstvé omítky, při němž se na tmavší spodní vrstvu omítky nanáší vrchní světlá vápenná vrstva, která se ještě začerstva proškrabává a vznikají tak ornamentální nebo figurální motivy. Dobou největší slávy sgrafita byla renesance.

5. Jakou barvu pláště má král sedící na bílém koni?

Ulicí pokračujeme o kousek dále. Najdete na domečku chodský znak? Kdo vidí černého pejska a čakan? Přečtete letopočet?

6. Opište třetí číslici z letopočtu u psa.

V ulici Vodní zase můžete u čísla 31 najít krásného keramického panduláčka s pandulačkou. Komu z vaší rodiny jsou podobní? :)

Na konci Vodní ulice odbočíme doleva do Břetislavovy, která nás dovede pod slavnou bránu. Dolejší brána byla součástí městského opevnění již od jeho založení v 60. letech 13. století. Dvacet metrů vysoká brána má čtyři patra a bohatě profilovaný vstupní portál s křížovou klenbou. V prvním patře je síla zdiva až 3 metry, v dalších patrech pak poloviční. Podívejte se na zlatý kamenný znak a...

7. Napište, co má nad hlavou postava.

Máte? Tak to už vidíte v tajence, co si určitě nemůžete v Domažlicích nechat ujít. Pekárna je kousek od vás.

Tradiční chodské koláče mají dvě podoby, které se od sebe liší způsobem zdobení, o tom jsme si už říkali.

V Mrákově a okolních vesnicích se pečou tzv. *dolské* z dolního Chodska – na ně se roztírá tvarohová nádivka po celé ploše a na ni se pak pomocí zdobících pytlíků s jemnou trubičkou tence nanáší ornamenty z povidlové a makové nádivky. *Domažlické* koláče jsou tzv. skládané, které se zdobí z pytlíků s hvězdicově zakončenými trubičkami. Tři náplně (tvarohová, povidlová a maková) se střikají v pružích tak, že mezi povidlovou a makovou náplní musí být vždy tvarohová. Koláče mají průměr 25–30 centimetrů.

Mňam. Než je objevíte, tak si s námi můžete zaspívat jednu známou lidovou písničku.

„Žádnej neví, co sou Domažlice,
žádnej neví, co je to Taus.
Taus je to německy,
Domažlice česky,
žádnej neví, co je to Taus.
Žádnej neví, co je to železo,
žádnej neví, co je kroužek.
Kroužek je železo,
má zlatá Terezo,
žádnej neví, co je kroužek.“

Pokud nemáte rádi sladké, doporučujeme jakýkoli jiný lokální produkt – až 9 nových výrobků se každoročně může pyšnit titulem Regionální potravina Plzeňského kraje. Rozhodně doporučujeme se po nich podívat!
Na cestu domů pak pro vás máme ještě jednu pověst.

Pověst o Skalníkovi:

Přemnoho tajemných příběhů se vypravuje o Domažlicích a jejich okolí. Pověsti mluví o tajných chodbách s poklady, zjevení kočáru se zakletým zemanem a potom o skřítku Skalníkovi. Přenesme se do dob dávno minulých, kdy se ještě u Domažlic těžilo zlato a stříbro. Tenkrát se lidé poprvé setkali se skřítkem Skalníkem. Toho dne byly právě dušičky. Horník Jakub se vrátil domů k ženě a pěti dětem po celém dni usilovné práce. Usedl k prosté večeři a začal vypravovat příběh o podivném mužičkovi, se kterým se setkal v dole. „Právě jsme kopali v jeskyni na vrchu Škarmani, když jsme před sebou uviděli tajemné modrostříbrné světýlko vycházející z nitra jeskyně. Opatrně jsme šli dál, a co jsme nespatriili. Na kameni ve vlhké sluji seděl mužiček tak maličký, že by se mi i do kapsy vešel. Trpaslík měl dlouhý, bílý plnovous, na hlavě čepičku a v ruce držel maličkou lucernu. Když si nás všiml, nepolekal se, naopak s námi přátelsky promluvil. Slabounkým hláskem pravil: ‚Nebojte se mě, jsem skřítek Skalník a vím, že jste lidé s dobrým srdcem. Budu vás tu chránit. Však běda tomu, kdo mou důvěru zklame nějakým ošklivým činem, snad kdyby se chtěl někdo z vás nepoctivě obohatit, toho bych potom musel ztrestat.‘ Po těchto slovech ten pidimužík zmizel a já i moji kamarádi jsme se vrátili zpět k práci.“ Od těch dob se také jeskyni, kde byl Skalník poprvé spatřen, říká Skalníkova díra. Ale ještě jednomu místu v Domažlicích se říká stejně. Toto místo je pod hřbitovem a vypráví se, že se tu skalní skřítek zjevuje každou noc. Vždy vyletí ze své skrýše na hořícím pometle a letí za čarodějnicí, jež mu povídá o tom, který člověk se toho dne něčím provinil.

REKAPITULACE OTÁZEK DO KŘÍŽOVKY:

1. Jak se jmenuje nástroj na kamenném podkladu?
2. Jakou má věž barvu?
3. Dopln zvíře.
4. Dopln příjmení.
5. Jakou barvu pláště má král sedící na bílém koni?
6. Opište třetí číslici z letopočtu u psa.
7. Napište, co má nad hlavou postava.

Věříme, že jste si cestu za naší tajenkou užili. Těšíme se, že vás na některém z našich Klasáčkových výletů zase někdy potkáme. Přejeme šťastný návrat domů!

Chcete se dozvědět **další zajímavosti** a informace o značkách kvality? Vše najdete na jednom místě zde: www.akademiekvality.cz

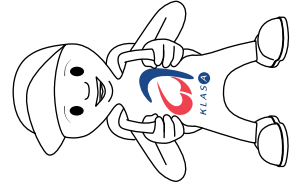
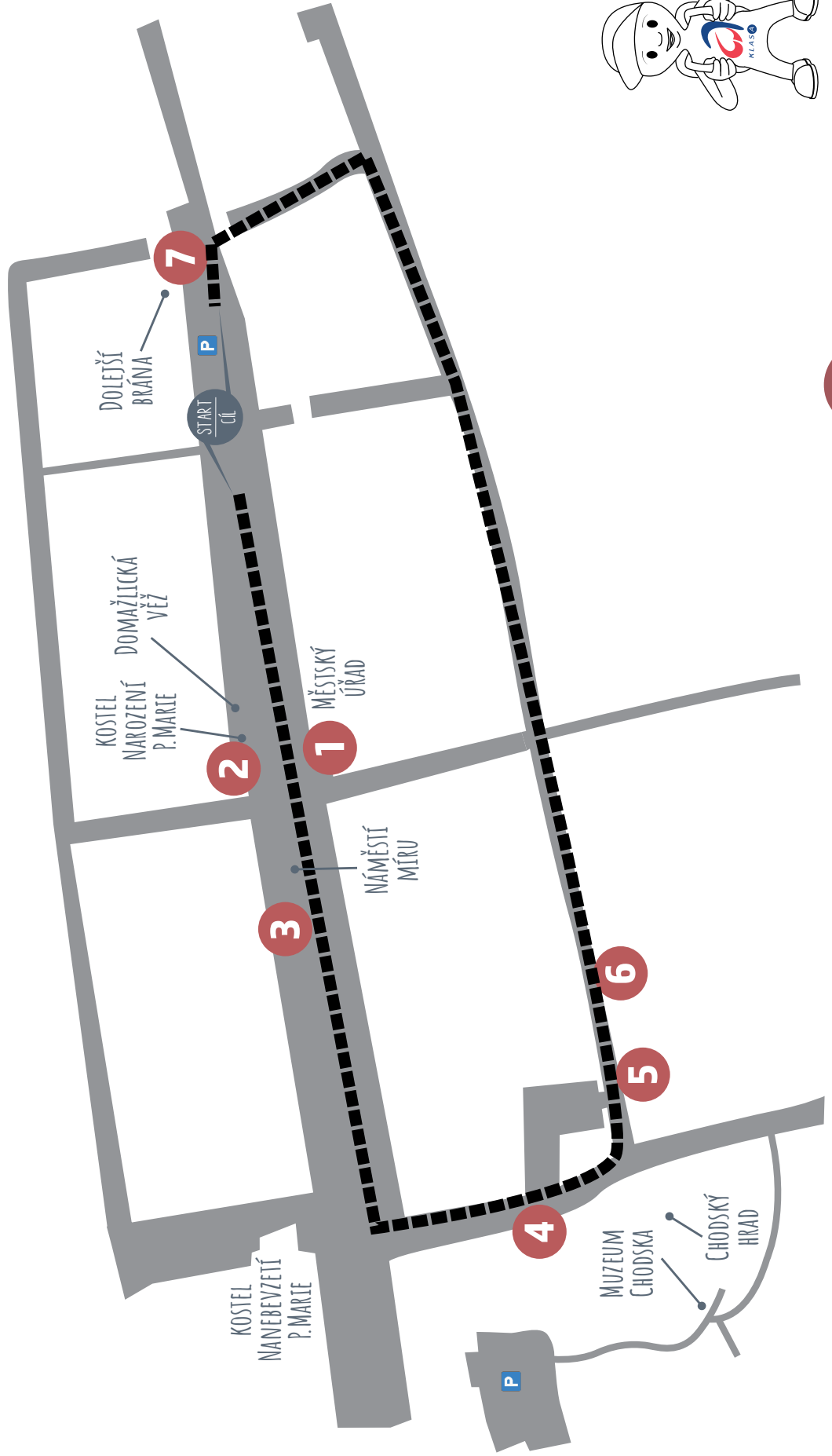

Recepty na doma i na výlety inspirované produkty značek kvality najdete zde: www.akademiekvality.cz/recepty

Někdy je nutné zůstat doma v teple a pak se budou hodit **tipy, jak zabavit neposedné děti**. Zde najdete pracovní listy, fotonávody i další inspiraci pro malé i velké. www.akademiekvality.cz/pospolu-u-stolu

ZA ŠIKMOU VĚŽÍ
A VOŇAVÝMI KOLÁČKY
DO DOMAŽLIC

ZA ŠIKMOU VĚŽÍ
A VOŇAVÝMI KOLÁČKY
DO DOMAŽLIC

KŘÍŽOVKA

